

СУЧАСНА РОЛЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОАНТИЧНОСТІ

Сафронова Д.В.

Науковий керівник: Пахомова Л.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Відомо, що економіка, як і будь-яка діяльність людини, знаходиться у постійному розвитку, зміні. При цьому, це відбувається як у просторі, так і у часі. Це дозволяє знаходити і використовувати її досягнення у цих обох однаково важливих аспектах. Дослідження, пошук і використання досягнень в економіці, які існували у минулому, мають безсумнівний сенс, користь і актуальність. *Метою* доповіді є визначення характеру зв'язку економіки з господарською діяльністю країн Доантичності. Для цього були вирішені такі *задачі*: визначення основної проблеми практики господарській діяльності країн Доантичності; визначення основної проблеми з встановлення організованого знання (організованої думки) про неї; формулювання висновків про можливість використання отриманих знань у сучасній економіці.

Огляд літературних джерел показує, що автори звертають увагу в основному на досвід господарської діяльності таких розвинутих країн Доантичності, як Давній Єгипет, Вавилон, Давні Китай і Індія [1, 2].

Для них характерні такі загальні риси: розуміння рабства як природного явища при розподілі труда; підтримка активного втручання держави в господарську діяльність; відсутність виділення таких різних її видів, як економіка, інженерія, адміністрація і виробництво. Основною проблемою практики було забезпечення ефективності усієї господарської діяльності, як єдиного цілого.

Це супроводжувалося відсутністю відповідних їм термінів і понять. Тобто, був низький рівень створення організованого знання про господарську діяльність. Це відображалось у відсутності таких його форм, як гіпотези, концепції, теорії, науки; окремі вчення були за рідкісним виключенням. Це дозволяє визначити другу проблему, тісно пов'язану з першою – це проблема осмислення досвіду усієї господарської діяльності, як єдиного цілого. Визначаються лише окремі економічні аспекти господарської діяльності.

Так, наприклад, у практиці господарській діяльності Стародавнього Єгипту здійснювався ретельний облік трудових та матеріальних ресурсів – чисто економічний аспект. Тому періодично проводилися переписи населення з урахуванням вікових та професійних особливостей, складалися земельні кадастри, враховувалися худоба та інші речовинні ресурси. Господарські документи характеризують управління державним господарством, організацію праці царських ремісників (майстрів) та землеробів - безпосередніх виробників матеріальних благ.

Одним з перших відомих нам пам'ятоків суто економічної думки належать уявлення стародавніх єгиптян про власність, рабство, товарно-грошові відносини. Однак економіка ще не виділялася як окремий вид діяльності; не існувало навіть ні терміну, ні поняття економіка.

Схожі думки прадавньої держави Вавилону в основному представлені законами царя Хаммурапі (1792-1750 роки до н. е.) про відсоток, власність, податки. У цих законах поділ суспільства на рабів і рабовласників визнавалося природним і вічним. Закони Хаммурапі відображали турботу про зміцнення та охорону приватної власності. Вони свідчать і про те, що основу економіки Вавилонського царства становило натуральне господарство. У законах Хаммурапі відбувся розвиток товарно-грошових відносин, заходи з розширення торговельних угод.

Стародавній Китай найчастіше асоціюється з Конфуцієм (551-479 роки до н. е.) [2]. Він справив великий вплив на економічну думку Китаю – він одним з перших створив вже вчення, яке містить соціально-економічну концепцію про природне право. Він виходив з поділу суспільства на «благородних», які складають вищий стан, і «простолюдинів» («низьких»), долею яких є фізична праця. Конфуцій вважав це природним. Вчення Конфуція націлене на забезпечення рабовласницького ладу, зміцнення авторитету держави, зміцнення влади верховного правителя Китаю.

Визначною пам'яткою історії господарської думки древньої Індії є трактат «Артхашастра» у формі повчання для царя, але за своїм змістом та значенням воно далеко вийшло за рамки зводу рад. Це великий труд, що охоплює широке коло питань і свідчить про зрілість господарської думки Індії того часу. «Артхашастра» оповідає про соціальну нерівність, виправдовує і закріплює її, підтверджуючи правомірність рабовласництва, поділу суспільства на касты. В «Артхашастра» головною галуззю вважалося землеробство. Поряд з тим розвивалися ремесла, торгівля. «Артхашастра» приділяла і велику увагу активному втручання держави в господарську діяльність.

Вивчення досвіду господарської діяльності Доантичності буде сприяти:

- поглибленню розуміння ролі держави в економіці.
- необхідності самого широкого розуміння розподілу труда не тільки на рівні окремих господарств, але й господарства країни у цілому.
- збільшенню уваги до досвіду окремих аспектів господарській діяльності стародавнього світу.

Вивчення досвіду господарської діяльності Доантичності буде сприяти в якійсь мірі зменшенню можливих помилок в організації її роботи у теперішньому часі.

Література:

1. Особливості розвитку господарської системи Єгипту, Вавилону, Індії, Китаю: веб-сайт.URL: <https://studfile.net/preview/5704732/page:3/> (дата звернення: 15.02.2022)
2. Економічна думка Стародавнього Китаю. Реферат: веб-сайт.URL: https://ru.osvita.ua/vnz/reports/econom_history/24608/ (дата звернення: 05.02.2022)